

Zorgen over overname arbodienst Achmea Vitale

Bedrijfsartsen in het nauw

Mathijs Smit

De verkoop van arbodienst Achmea Vitale veroorzaakt veel onrust onder de 260 bedrijfsartsen die er werken. Ze zijn vooral ongerust over de arbeidvoorwaarden bij de koper.

In de namiddag van 17 januari was het Media Plaza van de Jaarbeurs in Utrecht het toneel van een roerige bijeenkomst. Ruim drie uur lang werden honderden medewerkers van arbodienst Achmea Vitale geïnformeerd over de beslissing van het moederconcern om dit bedrijfsonderdeel af te stoten. Een dag eerder had Achmea bekendgemaakt de arbodienstverlener te verkopen aan het 'Zorg van de Zaak'-netwerk. 'De opkomst was zeldzaam hoog', aldus onderhandelaar Wim Brouwer van vakbond De Unie. 'Van de achthonderd werknemers waren er minstens zeshonderd aanwezig.' De opkomst weerspiegelt de zorg die leeft onder de werknemers, onder wie zo'n 260 bedrijfsartsen. Dat Achmea al lang met het bedrijfsonderdeel worstelt, was bij de meesten wel bekend. Afgelopen jaren hadden zij de ene na de andere reorganisatieronde meegemaakt.

Daarbij waren veel collega's afgevoeld. Maar de verkoop komt toch als een verrassing. In het meest recente jaarverslag omschreef Achmea haar arbitak juist nog als een

'goede aanvulling op het verzekeringsbedrijf'. Hoe anders luidde het persbericht waarmee de grootste verzekeringsgroep van Nederland (premieomzet 2 miljard euro, 20.000 werknemers) de verkoop wereldkundig maakte. Daarin stelt Achmea dat de verkoop 'uitstekend past in de strategie om zich te concentreren op haar verzekeringsactiviteit'. Volgens de verkoper en de koper is de overname noodzakelijk omdat de markt voor bedrijfsgeneeskunde krimpt. Alleen een combinatie van arbodiensten zou, door

schaalgrootte en synergievoordelen, redding kunnen brengen.

Grote verliezen

Afgelopen jaren blijkt Achmea schokkend grote verliezen met Vitale te hebben geleden. In 2010 bedroeg het verlies 16 miljoen euro op een omzet van 106 miljoen euro (ruim 15%). 'Wij hebben alles gedaan om er een succes van te maken, maar het is niet gelukt', licht woordvoerder Marco Simmers toe. 'Daarom denken wij ook dat het bedrijf door een fusie met een branchegeenoot betere kansen heeft.' Die branchegeenoot is het 'Zorg voor de Zaak'-netwerk, een groep arbeidsmarktgerelateerde dienstverleners, waaronder arbodienst MaetisArdyn. Het netwerk, dat onder leiding staat van ondernemer Marius Touwen, telt 875 werknemers. Veel details van de overname zijn niet bekendgemaakt, ook niet tijdens de personeelsbijeenkomst in Utrecht.

De vragen die tijdens de bijeenkomst uit de zaal kwamen, illustreren volgens vakbondsman Brouwer de vele onzekerheden die bij de werknemers leven. 'Er bestaan vooral zorgen over de arbeidsvoorwaarden. Zo kent Achmea een nette cao, maar ontbreekt die volledig bij de koper. Daarover heerst teleurstelling. Saillant is dat directeur Touwen dit toeschrijft aan de wens van de ondernemingsraad. Mijn ervaring is meestal dat de or in dergelijke gevallen niet anders kan.' Verder nam Brouwer zorgen waar over het sociaal plan, de pensioenregeling en de overige arbeidsvoorwaarden. 'De verworvenheden bij Achmea wisselt men in tegen iets ongewis. De koper is een "netwerk", dat heeft iets heel diffuus. De medewerkers zijn er beducht op dat het allemaal gaat verslechteren.'

Een nette cao ontbreekt bij de koper

Door de toetreding van nieuwe aanbieders bevinden de bedrijfsartsen zich al jaren in een krimpende vechtmarkt.

beeld: iStockphoto

Onderhandelaar Brigitte Sprokholt van de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD) herkent de zorgen. Bijna honderd artsen bij Achmea Vitale zijn aangesloten bij de belangenvereniging. En een deel daarvan onderhoudt inmiddels nauw contact met de LAD. Ook zij wijst op de onduidelijkheden rond de bedrijfsgroep van Touwen. 'Omdat de ondernemingen uit dat netwerk allemaal weer anders met arbeidsvoorwaarden omgaan, is het onduidelijk wat straks precies gaat gelden voor onze leden bij Vitale.'

Tot de gevoeligste thema's rekent Sprokholt het pensioen. 'Dat is tegenwoordig sowieso een hot issue. Achmea heeft een eigen pensioenfonds, maar daar kunnen de werknemers niet blijven.' En een voor haar arts-leden specifieke zorg is de leaseauto, waarmee zij klanten bezoeken. De LAD-onderhandelaar heeft haar leden gevraagd om hun 'pijnpunten' aan te geven, zodat zij in de onderhandelingen de arbeidsvoorwaarden die voor hen van belang zijn zoveel mogelijk kan behouden.

Roerige markt

De problemen bij Achmea Vitale staan niet op zich. De markt voor arbodienstverlening is al jaren buitengewoon roerig. In de jaren negentig begon de overheid de sector onder druk te zetten om de naar Europese maatstaven hoge verzuimpercentages omlaag te krijgen. Een deel van de kosten van arbeidsverzuim verschoven daarbij naar de werknemers en werkgevers, die bij ziekte bijvoorbeeld langer loon moesten doorbetalen. Met de liberalisering van de markt voor bedrijfsgeneeskunde, die tot dan toe vooral vanuit de werkgevers was georganiseerd, traden ook nieuwe aanbieders toe. Die concu-

rentie zou moeten leiden tot hogere effectiviteit tegen lagere kosten.

Mede als gevolg van de verwachte marktgroei nam het aantal werkzame, geregistreerde bedrijfsartsen in Nederland de afgelopen tien jaar fors toe. Volgens een vorig jaar verschenen rapport van onderzoeksinstituut Nivel groeide de beroepsgroep tussen 2000 en 2010 van 1400 tot bijna 2000 artsen. Het merendeel van hen (63%) werkt bij een arbodienst, waarvan de grootste Arbo Unie, 365/ArboNed, Achmea Vitale en MaetisArdyn zijn. Bijna 10 procent werkt rechtstreeks bij een grote onderneming, een klein kwart werkt als zelfstandige.

Maar door de toetreding van nieuwe aanbieders en doordat bedrijven sinds 2005 niet meer wettelijk verplicht bij een arbodienst aangesloten zijn, bevinden de bedrijfsartsen zich al jaren in een krimpende vechtmarkt. Een van de trends is dat klanten een deel van de handelingen rond verzuim en preventie zelf gaan regelen, en voor de rest maatwerk eisen. Vooral de grote, wat loggere spelers hebben hieronder geleden. Zo verloor Arbo Unie, tot dusverre marktleider met een geschat marktaandeel van 24 procent, de afgelopen jaren tientallen miljoenen euro omzet. Het bedrijf heeft daardoor honderden werknemers moeten ontslaan, onder wie veel bedrijfsartsen.

Behoeft

Voorzitter Pieter van Rodenburg van de Nederlandse Vereniging van Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB), zelf bedrijfsarts, ziet de verkoop van Achmea Vitale dan ook als exemplarisch voor problemen van de hele sector. Hij wijt die problemen vooral aan de marktwerking die de overheid heeft ingevoerd. 'Door te werken met aanbestedingen moeten alle aanbieders zo laag mogelijk inschrijven. Dat leidt tot krimp in de sector, en de uitstroom van bedrijfsartsen bij arbodiensten.' Dat terwijl de vraag naar arbodienstverlening niet terugloopt, meent de NVAB-voorzitter. 'Integendeel, de behoeften bij bedrijven zijn groot. Dat blijkt onder andere uit het succes van de vrijgevestigde bedrijfsartsen. Om nog maar te zwijgen van de mensen die van arbozorg verstoken blijven, zoals de 700.000 zelfstandigen zonder personeel. Marktwerking heeft er niet toe geleid dat zorg daar terecht komt waar die moet zijn.'

De NVAB-voorzitter maakt zich zorgen, 'omdat wij verwachten dat de krimp nog wel even doorzet, en het huidige kabinet geen aanstalten maakt om zó te sturen dat de behoeftes wel gedekt worden.'

Verwijzingen naar websites met aanvullende informatie en eerdere MC-artikelen over dit onderwerp vindt u bij dit artikel op www.medischcontact.nl.